



Avancen les obres del major pol de promoció del cooperativisme d'Europa, ubicat a Can Batlló

- » El BLOC4BCN esdevindrà un centre de promoció del Cooperativisme i l'Economia Social i Solidària de Barcelona i entrarà en funcionament durant el tercer trimestre de 2023
- » L'espai, de 4.500 m², té capacitat per encabir de manera simultània fins a 80 projectes empresarials vinculats amb: alimentació sostenible i agroecologia, atenció i cura de les persones, comerç de proximitat, cultura, energia, habitatge, mobilitat, tecnologia i digital, turisme i tèxtil
- » Les obres van començar l'estiu passat i l'Ajuntament de Barcelona inverteix més de 8'5 milions d'euros en la rehabilitació i adequació de l'edifici
- » Tant el Govern de la Generalitat com l'Ajuntament de Barcelona contribuiran al finançament de l'activitat al BLOC4BCN, a través de diversos programes

Les obres per fer del BLOC4BCN un centre de promoció del Cooperativisme i l'Economia Social i Solidària de Barcelona avancen i està previst que aquest equipament, amb impacte a tot el país, es pugui posar en funcionament durant el tercer trimestre de 2023. Amb motiu del Dia Internacional de les Cooperatives, que se celebrarà demà 2 de juliol, l'alcaldeessa de Barcelona, Ada Colau; el conseller d'Empresa i Treball, Roger Torrent; i representants del món cooperatiu han visitat les obres de l'espai.

BLOC4BCN

ESPAI COOPERATIU

L'Ajuntament de Barcelona inverteix en les actuacions de rehabilitació més de 8'5 milions d'euros per fer d'aquest equipament d'Economia Social i Solidària (ESS) el pol de promoció del cooperativisme i d'incubació i acceleració de cooperatives i projectes d'ESS més important d'Europa. Així, esdevindrà un projecte de referència dedicat a enfortir les empreses de l'economia social i solidària de Barcelona, però amb impacte tant a l'àrea metropolitana com a la resta de Catalunya.



Pel que fa a l'activitat de l'espai, aquesta se sostindrà gràcies als ingressos propis i a les contribucions que duguin a terme la Generalitat de Catalunya i l'Ajuntament de Barcelona, ja sigui mitjançant el programa del govern català d'Ateneus Cooperatius com amb d'altres programes i projectes nous per desenvolupar a l'equipament en el marc de la col·laboració entre ambdues institucions.

BLOC4BCN estarà gestionat per una aliança de les entitats representatives del cooperativisme a Catalunya i entitats base de l'Economia Social i Solidària que són: Confederació de Cooperatives i la Federació de Cooperatives de Treball i l'Associació Coòpolis (actualment és la gestora de l'Ateneu Cooperatiu de Barcelona i que agrupa a diverses cooperatives).



Aquest Centre serà un dels recursos estratègics i centrals pel desenvolupament de l'Estratègia d'Economia Social i Solidària de la ciutat (#ESSBCN2030) i és un dels 10 projectes de ciutat que apunta aquesta Estratègia. L'equipament serà una eina a disposició de les entitats i cooperatives d'ESS a la ciutat i a Catalunya.

BLOC4BCN disposarà d'espais per a la conceptualització d'activitats i projectes vinculats al desenvolupament de l'Estratègia i dels plans estratègics d'entitats representatives essencials per a la transformació socio-econòmica de la ciutat, amb les quals l'Ajuntament ja té línies de col·laboració obertes com són la Federació de Cooperatives de treball de Catalunya (FCTC), la Confederació de Cooperatives de Catalunya (CoopCat) i l'Associació Economia Social Catalunya (AESCAT). D'aquesta manera, esdevindrà un espai de trobada, suport i impuls a l'ESS a la ciutat, però amb impacte metropolità i de país.

L'espai té capacitat per encabir de manera simultània fins a 80 projectes empresarials, en programes d'incubació i acceleració, entre espais de coworking, mòduls i espais-taller relacionats amb activitats manuals o semi industrials, així com espais de formació,

assessorament i activitats públiques relacionades amb l'ESS. Aquests espais d'incubació de projectes i viver d'empreses han de ser una oportunitat per generar sinergies i iniciatives d'intercooperació entre els diferents projectes presents a l'equipament. També desplegarà programes d'assessorament i formació especialitzats en ESS.



Es posarà l'accent en els sectors estratègics definits com a prioritaris per l'Estratègia ESSBCN2030: alimentació sostenible i agroecologia, atenció i cura de les persones, comerç de proximitat, cultura, energia, habitatge, mobilitat, tecnologia i digital, turisme i tèxtil. Aquests són els sectors identificats com a prioritaris per enfortir el teixit empresarial de l'economia social i solidària, impulsar l'emprenedoria, l'enxarxament, i l'acceleració de projectes. De fet, actualment, s'està treballant amb entitats i cooperatives de l'àmbit de l'alimentació i el tèxtil per dissenyar dos espais de tallers totalment equipats. Tanmateix, serà un equipament obert a la ciutat i a les dinàmiques de l'ESS que s'hi donen, pel que aportarà els seus serveis i coneixements a totes aquelles iniciatives que s'esdevinguin a la ciutat, tant en clau territorial com sectorial.

Amb aquest objectiu, es desenvoluparan activitats com l'acompanyament en la gestió econòmica i financera d'iniciatives, l'atenció a persones individuals (pre-emprenedores), la promoció del relleu generacional en organitzacions i empreses de l'ESS, el suport al finançament a projectes, el suport a la digitalització i l'impuls de projectes tecnològics, l'anàlisi de necessitats i oportunitats per barris o Districtes, la deslocalització d'iniciatives per la ciutat i l'allotjament de hubs sectorials, serveis d'internacionalització d'empreses d'ESS, etc. A banda d'aquests serveis, hi haurà recursos disponibles per a les entitats d'ESS com sales multimèdia, sales de reunió per trobades híbrides (virtual i presencial), espais de creació, etc.



SERVEIS

- Punt d'atenció ESS
- Comunicació
- Divulgació
- Formació
- Relleu cooperatiu
- Allotjament iniciatives
- Aterratge i enxarxament
- Itineraris de consolidació
- Itineraris de creació
- Acceleració
- Accés al finançament
- Economies comunitàries
- Suport a agents socioeconòmics
- Actes i esdeveniments externs
- Actes i esdeveniments propis
- Agregació i creació de hubs o clústers
- Intercooperació
- Diagnosi de l'ess, recerca i línies estratègiques-pols-ecosistemes
- Intercooperació
- Atenció a l'àmbit educatiu formal i no formal
- Edició de materials audiovisuals
- Edició de materials escrits
- Espai de relació amb universitats
- Formació d'especialització tècnica
- Internacionalització
- Laboratoris i prototipatge

BLOC4BCN acollirà entre altres les activitats de l'Ateneu Cooperatiu de Barcelona, servei públic de promoció i difusió del cooperativisme impulsat i finançat pel departament d'Empresa i Treball, actualment ubicat de manera provisional a una nau contigua (bloc VIII), cedida i adequada pel consistori, des d'on porta duent a terme la seva activitat de foment del cooperativisme des de l'any 2017

D'altra banda, l'equipament disposarà també d'una antena de proximitat de Barcelona Activa, sota el nom de Sants-Montjuïc Activa, amb programes específics de suport a l'ocupació i l'activitat econòmica del Districte de forma similar al que existeix a Nou Barris. Aquest espai representa l'oportunitat d'oferir a veïnat i agents de Sants-Montjuïc recursos i serveis de Barcelona Activa, principalment, d'acompanyament a la inserció i orientació laboral i defensa dels drets laborals. Així s'acompanyarà a persones en situació de desocupació, amb especials dificultats per trobar feina, persones migrades o en situacions de vulnerabilitat. Es preveu que pels serveis passin entorn de 2.000 persones cada any.

Governança, finançament i gestió innovadora públic-cooperativa

El centre, de manera innovadora, estarà gestionat per l'àmbit cooperatiu i de l'Economia Social. Per aconseguir-ho, s'ha estat treballant conjuntament la definició d'un model de gestió i governança entre l'Ajuntament de Barcelona i la FCTC, la CoopCat i Associació Coòpolis. Aquestes tres entitats conformaran l'Associació Bloc4, que serà l'encarregada de gestionar l'espai.



L'Ajuntament de Barcelona cedirà la nau a aquesta associació, inicialment, per un període d'entre 3 i 4 anys, que els ha de permetre arrencar el projecte en el marc del programa municipal de Patrimoni Ciutadà.

Pel que fa al finançament de l'activitat de l'espai, aquesta se sostindrà gràcies als ingressos propis generats per l'activitat i a les contribucions que duguin a terme la Generalitat de Catalunya i l'Ajuntament de Barcelona. D'una banda, el consistori donarà suport econòmic per al seu correcte funcionament general de manera recurrent així com recolzarà projectes o serveis específics acordats.

En la mateixa línia, la Generalitat de Catalunya s'ha compromès a continuar finançant en les futures convocatòries l'activitat del Ateneu Cooperatiu de Barcelona (1.829.880 euros entre 2021 i 2024 en l'actual convocatòria trianual) i també donarà suport econòmic a nous projectes o programes que s'acordaran amb les entitats en el marc de l'acord de col·laboració entre les dues administracions pel impuls de l'ESS.

Pel que fa a la governança, ambdues administracions participaran del seguiment de la governança estratègica, conjuntament amb les entitats que participen de l'Estratègia ESS 2030 de Barcelona, i validaran cada any els objectius i balanços del projecte i podran fer un seguiment de les propostes sorgides des d'un grup de treball obert que ja està funcionant.

Un edifici pensat en clau sostenible

El BLOC4BCN de Can Batlló comptarà, una vegada finalitzades les actuacions de rehabilitació, amb una superfície construïda de 4.527'35 metres quadrats distribuïts en dues plantes. L'edifici està compost volumètricament per dos cossos: el primer d'ells és un cos ample, industrial i amb cobertes amb dent de serra; i l'altre és un cos estret i amb coberta plana, que dona façana al carrer interior.

La reforma integral parteix de la voluntat de preservar i emfasitzar els trets característics de l'arquitectura industrial: ordre, repetició i simplicitat estructural; i mantenir els valors històrics i arquitectònics de l'edifici. Aquesta intervenció passa per potenciar els elements originals de la façana, mantenint la espacialitat interior amb una estructura de coberta d'encavallades metàl·liques de grans llums. Es busca conservar l'esperit i el caràcter de l'antic recinte fabril per tal de potenciar l'activitat dels antics carrers industrials del recinte de Can Batlló.

La proposta de distribució es defineix sobre la concepció de contenidors que poden variar, dintre d'un gran contenidor que es el cos de la nau IV. Així els diferents espais es van col·locant i regulant segons les necessitats del programa funcional, separant-se de les façanes amb corredors perimetrals.



La coberta, per la seva visibilitat, esdevindrà la cinquena façana de l'edifici. Aquesta es renovarà amb un treball ornamental mitjançant la recuperació de les teules de ceràmica existents. La incorporació de plaques fotovoltaïques horitzontals i integrades com a gran pèrgola a la coberta plana permetrà la producció d'energia sostenible.

El projecte contempla actuacions rellevants per tal d'aconseguir reduir la despesa energètica i acotar la utilització de recursos naturals. Per això, i des de l'inici, es planteja la reutilització de elements existents a l'edifici. Es reciclen i reutilitzen elements de fusta, teules, totxo massís, estructures metàl·liques i paviments hidràulics.

L'accés principal a l'edifici es trobarà a la part central de la façana oest, a l'espai on se situarà el vestíbul amb accessos directes a la planta baixa, l'escala principal i l'ascensor per accedir a la primera planta. A més, existeixen 2 accessos alternatius, un a la façana nord i un altre a la façana sud.

Al vestíbul de la planta baixa hi haurà la recepció de l'equipament i les comunicacions verticals principals. També les zones administratives i els espais compartits, com les sales de reunions, i els espais tècnics (lavabos, instal·lacions...). També hi haurà les zones o mòduls de treball, les aules, els espais dedicats a les empreses vives i els tallers. Sota les escales d'accés a la primera planta hi haurà magatzems i instal·lacions.



La planta primera, segueix l'esquema funcional de la planta baixa, amb espais compartits, comuns i tècnics (sales de reunions, zones d'esbarjo, infermeria, serveis higiènics, etc.), així com l'accés a coberta. Al mòdul industrial se situen els espais dedicats a les empreses viver, zones de coworking i espais secundaris dels tallers.

Estratègia de Ciutat ESSBCN2030

Aquest equipament és un dels 10 projectes de ciutat de "l'Estratègia de l'Economia Social i Solidària a Barcelona 2030, reactivació i enfortiment d'una economia per a la vida a la ciutat". L'Estratègia es fruit d'un procés participatiu liderat per l'Associació de l'Economia Social de Catalunya (AESCAT) i l'Ajuntament de Barcelona, amb la participació dels Grups Municipals i les entitats més representatives de l'ESS de la ciutat, on es van recollir més de 510 propostes de 203 persones i 116 entitats i empreses. Aquesta Estratègia estableix un full de ruta i unes prioritats consensuades d'aquí al 2030 així com un espai de governança des de on poder pilotar conjuntament l'evolució del teixit a la ciutat.

El 23 de juny de 2021 es va formalitzar la creació de l'espai conjunt de participació de l'Acord de Ciutat per l'Estratègia #ESSBCN2030 amb l'aprovació, pràcticament per unanimitat, del Ple del Consell Municipal, que fou presentat el 15 de juliol del mateix any al saló de Cent de l'Ajuntament, participant-hi els grups municipals i les entitats representatives de l'ESS, palesant el consens entorn d'aquesta Estratègia.

A nivell general, l'aposta de l'Ajuntament de Barcelona per l'ESS ha estat clara des de 2015, amb una política específica i d'una escala poc comparable a altres ciutats. Actualment, s'està implementant el Pla d'Impuls de l'Economia Social i Solidària 2021-2023, que consolida el pla anterior, i que durant els seus tres anys de vigència preveu que es destinin uns 21'8 milions



d'euros a l'ESS a la ciutat de Barcelona que a banda de l'activació del BLOC4BCN permeten cada any més de 8000 participants a les activitats de formació i assessorament, acompanyar 400 empreses i entitats i finançar al voltant de 200.

Ateneu Cooperatiu de Barcelona, Coòpolis

A finals de 2016 arrencava el projecte Ateneu Cooperatiu de Barcelona/ Coòpolis, impulsat per actors del sector cooperatiu. Està format per 23 entitats de la ciutat i forma part de la Xarxa d'Ateneus Cooperatius de Catalunya impulsada pel Departament d'Empresa i Treball. Fins l'any 2021 Coòpolis ha estat la beneficiària de la convocatòria de subvencions de lliure concurrència de la Xarxa d'Ateneus Cooperatius. El 2021 ha passat a ser beneficiària de la nova convocatòria, que té caràcter triennal, i que cerca consolidar els ateneus cooperatius com un servei públic ofert per la Generalitat al conjunt de la ciutadania.

En aquest context, l'Ajuntament de Barcelona i el Govern de la Generalitat van signar al novembre del 2018 un acord de col·laboració en les polítiques públiques de foment de l'economia social i solidària a la ciutat de Barcelona, i una de les accions d'aquesta cooperació és entorn el Programa d'Ateneus Cooperatius a la Ciutat de Barcelona.

Entre 2016 i 2021 la Direcció General d'Economia Social i Solidària, el Tercer Sector i les Cooperatives ha invertit 3.618.783,46 euros a través de l'Ateneu i aquesta aportació es preveu continuada en el marc de les futures convocatòries del programa Ateneus, per tant, el compromís del Govern no és puntual.

Concretament, en l'actual convocatòria invertirà 1.829.880 euros entre 2021 i 2024 dinamitzant l'activitat de l'Ateneu Cooperatiu de Barcelona, servei de promoció i difusió del cooperativisme de la Generalitat de Catalunya. Això permet que el BLOC4BCN s'asseguri una part d'activitat de promoció i difusió del cooperativisme de la mà del finançament de la Generalitat en el marc del programa Ateneus Cooperatius.

A més, es preveuen establir col·laboracions amb l'Ajuntament de Barcelona i l'Associació Bloc IV per activar programes i projectes específics de suport al cooperativisme català i, especialment, barceloní.

Actualment, l'Ateneu funciona de manera provisional a la nau VIII (contigua al BLOC4BCN) en un espai cedit i rehabilitat per l'Ajuntament de Barcelona de 900 m² amb zona de oficines, incubadora i espais de formació.

En aquests anys, Coòpolis ha atès a més de 500 iniciatives de l'economia social i cooperativa, ha contribuït a la constitució de més de 130 cooperatives, generant prop de 300 llocs de treball a la ciutat de Barcelona, i contribuint de forma decisiva a les majors dades registrades de constitucions de noves cooperatives a la ciutat. Les entitats de l'ESS que componen Coòpolis i que en són responsables de la gestió han treballat intensament per a la transformació



socioeconòmica de la ciutat en sectors com l'habitatge, el consum, el treball, la transició energètica, la integració de les persones migrades a l'ESS o l'ambientalització.

Federació de Cooperatives de Treball de Catalunya i Confederació de Cooperatives de Catalunya

La Federació de Cooperatives de Treball de Catalunya (FCTC) i la Confederació de Cooperatives de Catalunya (CoopCat), com a entitats representatives del cooperativisme de treball associat i el cooperativisme de Catalunya, respectivament, com a integrants i impulsors de l'Estratègia de Ciutat 2030 integren el conjunt del cooperativisme de la ciutat i del país.

El lideratge d'aquestes dues organitzacions possibilita, al Bloc 4, l'articulació del cooperativisme, l'impuls d'iniciatives de sectors estratègics, l'enfortiment del model societari i l'atracció d'agents clau en l'àmbit nacional i internacional per impulsar el pol de promoció del cooperativisme d'Europa. En el darrer any, el cooperativisme ha articulat 8 projectes d'alt impacte per crear més de 3.000 llocs de treball directes, amb més de 2 milions de persones beneficiàries dels serveis o productes i més de 119 milions d'euros d'impacte.

Can Batlló; una reivindicació veïnal

El polígon de la antiga fàbrica, on hi ha 13.000 metres quadrats cedits a la plataforma Espai Veïnal i Autogestionat Can Batlló, és un espai referent de la lluita veïnal del districte en el marc del programa Patrimoni ciutadà. El BLOC4BCN no pertany a l'espai cedit a aquesta plataforma veïnal però l'imaginari de ser transformat en un centre de promoció del cooperativisme va ser una proposta promoguda pel moviment veïnal i cooperatiu de Sants des del principi del procés d'autogestió veïnal de Can Batlló al 2011. Un moviment cooperatiu especialment fort a Barcelona i que, actualment, lidera l'Ateneu Cooperatiu de Barcelona.